

EVOLUȚIA INSTITUȚIEI SECRETARULUI GENERAL ÎN SISTEM PARLAMENTAR

ISTVAN GASPAR*

Abstract:

The Secretary General is the link between the political factor represented by the President of the Assembly or, as appropriate, its permanent office and parliamentary government. No other official lies not so close to expressing the legislative will as law. As the head and representative of the parliamentary administration, the Secretary General has the power to drive professional services entrusted by internal rules and customs to assist the parliamentarians elected by the people, so that they can exercise their mandate.

Keywords: Secretary General, parliamentary assembly, the parliamentary administration, subordination, autonomy, parliamentary civil servants.

Résumé:

Le Secrétaire général est le lien entre le facteur politique représentée par le président de l'Assemblée ou, le cas échéant, par son siège permanent et par le gouvernement parlementaire. Aucun autre fonctionnaire ne se trouve pas si près à l'expression de la volonté du législateur que le droit. Comme chef et représentant de l'administration parlementaire, le Secrétaire général a le pouvoir de conduire des services professionnels qui lui sont confiées par les règles internes et les coutumes, pour aider les élus par le peuple afin qu'ils puissent exercer leur mandat parlementaire.

Mots-clés: Secrétaire Général assemblée parlementaire, l'administration parlementaire, la subordination, de l'autonomie, des fonctionnaires parlementaires.

Administrația parlamentară este caracterizată prin autonomia și specializarea sa. Aceste caracteristici marchează diferența specifică dintre administrația parlamentară și celelalte forme de administrație. Există o legătură conceptuală între specificul, îndeosebi rolul administrației parlamentare, înțelegând prin aceasta structura compartimentelor aparatului administrativ ce deservește Camerele legislative și reglementările care le stabilesc organizarea și atribuțiile, precum și statutul personalului parlamentar.

Administrația parlamentară face obiectul reglementării unor reguli speciale de organizare și funcționare, stabilite în primul rând de adunările legislative sau de autorități publice, desemnate să adopte astfel de reglementări. Reglementările legale privind organizarea administrației parlamentare nu fac parte nici din dreptul constituțional (chiar dacă unele constituții conțin dispoziții referitoare la această materie), nici din dreptul parlamentar. Desigur, nu se poate susține că ar exista un „drept al administrației parlamentare”, ci numai reglementări privind acest domeniu. Administrația parlamentară nu face parte nici din ceea ce numim administrația publică.¹

* Cercetător științific.

¹A se vedea **Cristian Ionescu**, *Administrație parlamentară, aparatul administrativ al Parlamentului*, p. 10.

Dispozițiile la care ne referim au ca sursă principală regulamentele parlamentare, alte acte interne ale organelor de conducere ale Adunărilor reprezentative și în unele situații și acte normative speciale privind îndeosebi statutul sau componente ale statutului personalului parlamentar.² Există o relație strânsă între specificul, îndeosebi rolul administrației parlamentare, înțelegând prin aceasta structura compartimentelor aparatului administrativ ce deservește Camerele legislative și reglementările care le stabilesc organizarea și atribuțiile, precum și statutul personalului parlamentar.

Numirea și revocarea Secretarului General și a Secretarilor Generali Adjuncți. Spre deosebire de orice alt funcționar public, secretarii generali de parlamente lucrează la interfața dintre politică și administrație. Secretarul General este primul funcționar public care primește solicitări de natură politică adresate administrației parlamentare. Astfel relația dintre Președintele Adunării și Secretarul General este esențială în analiza rolului pe care îl poate avea acesta din urmă.

² A se vedea **Paul Silk**, *How Parliament works*, Longman, London, 1992, p. 30.

De modul concret în care este desemnat, mai precis de autoritatea care îl numește, va depinde și poziția sa, puterile și responsabilitățile sale în exercitarea atribuțiilor ce îi revin. Enunțarea câtorva exemple de modele de numire a Secretarului General al adunărilor legislative poate fi utilă. Astfel, de pildă în Belgia, Suedia și în Senatul SUA, Secretarul General este numit de către adunare. În Franța, numirea Secretarului General se face de către Biroul Adunării Naționale și, respectiv, de Biroul Senatului. În Italia și Spania Secretarul General al adunărilor legislative³ este numit de către birou, la propunerea președintelui adunărilor (care este, totodată, și președintele Biroului). Secretarul General al Bundestagului este numit de președintele acestuia, cu acordul vicepreședinților adunării respective. În Danemarca, Secretarul General este numit de președintele Parlamentului, cu acordul comisiei pentru regulament. În Marea Britanie, Secretarul General al Camerei Comunelor este numit de Regină, la propunerea Primului-ministru, făcută după consultarea Președintelui Camerei. Acesta poate consulta Camera Comunelor cu privire la propunerea inițiată de Primul-ministru⁴. Secretarul General al Camerei Lorzilor este numit, de asemenea, de Regină, la propunerea Primului-ministru.

În Parlamentul României procedura de numire a secretarilor generali ai celor două Camere legislative este similară: Secretarul General este numit și eliberat din funcție de către plenul fiecărei Camere, la propunerea președintelui acesteia. Potrivit unei cutume, propunerea președintelui este adusă la cunoștința grupului parlamentar din care face parte președintele Camerei. Acesta își va exprima acordul cu propunerea făcută, care urmează să fie supusă plenului spre aprobare. După această fază informală, președintele aduce la cunoștința Biroului permanent propunerea, după care, cu avizul informal al acesteia, o supune aprobării Camerei. Secretarul General al Dumei de Stat a Parlamentului rus este numit și demis din funcție prin ordin semnat de Președintele Dumei, cu avizul Consiliului Dumei (Biroul permanent). Înainte de semnare, ordinul de numire sau de demitere este adus la cunoștința

comisiei parlamentare pentru Regulament și organizarea activității Dumei de Stat. În Suedia, Secretarul General al adunării legislative este ales de către adunare pentru întreaga durată a legislaturii și nu poate fi demis din funcțiile sale decât dacă este inculpat de Comisia pentru Constituție și judecat de un tribunal, dacă se face vinovat de o infracțiune comisă în exercitarea mandatului său⁵.

În fruntea administrației parlamentare se poate afla un singur secretar general. În unele parlamente, în afara acestuia, este numit, de asemenea, unul sau mai mulți adjuncți. Secretarul General al Bundestagului este asistat de trei directori generali, fiecare având statutul unui secretar general adjunct. În Senatul italian, Secretarul General are patru adjuncți. În Adunarea Națională a Franței, în afara Secretarului General al acesteia este numit un secretar general al Chesturii. În Parlamentul elvețian, Secretarul General al Adunării federale are doi adjuncți, toți fiind numiți de autoritatea executivă, căreia îi revine competența de a numi în funcții administrative. Tot doi adjuncți ai Secretarului General al Adunării pentru Republică sunt numiți în Portugalia⁶. Potrivit art.12 alin.3 din Regulamentul Camerei Deputaților a Parlamentului italian, Secretarul General al acesteia este numit de Biroul permanent („Ufficio di Presidenza”), la propunerea președintelui Camerei. Mandatul Secretarului General al Camerei Deputaților este de cinci ani. În afara acestuia, Biroul permanent al Camerei alege, potrivit aceluiași reguli, un secretar general asociat, investit cu atribuții de natură administrativă. Secretarul General și Secretarul General asociat dețin aceeași poziție ierarhică⁷. Secretarul General al Senatului italian este numit de Biroul permanent al Senatului („Consiglio di Presidenza”), la propunerea președintelui Senatului⁸.

Un caz special îl constituie Parlamentul francez, format din Adunarea Națională și Senat. Administrația parlamentară a fiecărei Camere este condusă de doi secretari generali, dintre care unul este investit exclusiv cu prerogative administrative și financiare. Între cei doi secretari există o independență ierarhică, Secretarul General al

³ În Italia și Spania, parlamentul este bicameral.

⁴ A se vedea **John Aneurin Grey Griffith, Michael Ryle**, *Parliament. Functions, Practice and Procedures*, Sweet and Maxwell, London, 1989, p. 153.

⁵ Ibidem.

⁶ A se vedea **Vincent Tocanne**, op.cit., p. 512.

⁷ Ibidem, p. 513.

⁸ Art.12 alin.1 din Regulamentul Senatului.

Chesturii subordonându-se unuia dintre chestori, în timp ce Secretarul General al Adunării Naționale, precum și cel al Senatului, sunt subordonați, fiecare, președintelui adunării respective. O situație asemănătoare există în Camera Lorzilor, precum și în Camera Deputaților a Parlamentului României. În Camera Lorzilor, Secretarul General este însărcinat cu conducerea serviciilor cu profil propriu-zis parlamentar, în timp ce un alt înalt funcționar („Gentleman Usher of the Black Rod”) are, în special, atribuții pentru păstrarea ordinii, răspunde de respectarea regulilor pentru vizitele publicului, etc.⁹. În parlamentele unde sunt numiți unul sau mai mulți adjuncți ai Secretarului General, fiecare dintre aceștia coordonează și răspunde de activitatea anumitor departamente sau servicii de specialitate. Numirea secretarilor generali adjuncți se datorează nevoii de descentralizare, prin descărcarea Secretarului General de marea parte a sarcinilor de coordonare sectorială. Astfel acesta își poate exercita mult mai eficient funcția specifică, aceasta nefiind doar cea de subordonare directă, ci în special de conducere și coordonare a activității serviciilor parlamentare și de organizare.¹⁰

Secretarii generali adjuncți sunt numiți cu respectarea aceluiași proceduri sau potrivit unor proceduri similare celor folosite pentru numirea Secretarului General. Numărul lor variază între 1 și 4. Secretarul general adjunct este singurul funcționar al adunării parlamentare care exercită atribuții de conducere fără să fi fost propus de Secretarul General. O excepție notabilă o constituie Camera Deputaților din Italia unde secretarul general adjunct este și el numit la propunerea Secretarului General titular al funcției. Secretarul general adjunct acționează exclusiv pe baza mandatului dat de Secretarul General pentru a coordona diferite funcții parlamentare pe care serviciile administrative le sprijină. Referitor la condițiile de eligibilitate pentru numirea unei persoane ca secretar general al unei adunări parlamentare, este important de menționat că acest post nu este exclusiv rezervat funcționarilor parlamentari în exercițiu, ci adesea este ocupat de înalți funcționari ai administrației publice sau chiar de persoane din afara administrației. Uneori Secretarul General este numit dintre membrii Adunării Parlamentare. Exemplificăm aici cazul

⁹ A se vedea **Paul Silk**, op. cit., p. 28.

¹⁰ A se vedea **Constantin Sava**, *Administrația Parlamentară*, Axioma Print, București, 2007, p. 148.

Camerei Reprezentanților din Indonezia până la reforma administrativă din 1998. După acest an, și aici Secretarul General este numit dintre înalții funcționari ai administrației parlamentare. Motivul pentru care unele țări recurg adesea la o persoană străină de administrație publică pentru a accede la această funcție, este acela că, nu rareori, serviciile Adunării Parlamentare nu reprezintă decât un sector specific al administrației publice. Aceasta din urmă este adesea caracterizată printr-o mare mobilitate internă, de care beneficiază și personalul parlamentar, care își poate alege o altă ramură a administrației publice în continuarea carierei administrative. Acest lucru este întâlnit în Germania, Principatul Andorra, Austria, Cipru, Congo, Estonia, Irlanda, Iordania, Mali, Adunarea Națională a Namibiei, Noua Zeelandă sau Suedia. În Australia, acest lucru este posibil pe baza unui concurs ad-hoc.¹¹ Ibidem, pp. 148 – 149.

Revocarea Secretarului General, deși nu este întotdeauna reglementată expres, poate avea loc în orice moment și reprezintă actul simetric celui al numirii. De aceea în revocarea acestuia se folosește aceeași procedură cu aceea a numirii. Totuși revocarea rămâne o posibilitate mai mult teoretică, întrucât de foarte puține ori s-a realizat în practică. Deși atunci când există o relație puternică de încredere între Secretarul General și Președintele Adunării, (oferim spre exemplu cazul Principatului Andorra, cazul Greciei, cazul Parlamentului din Mali), președintele are o largă putere discreționară pentru a revoca secretarul general. Nu puține sunt cazurile când un secretar general este revocat ca urmare a deciziei adunării parlamentare în acest sens.¹²

Atribuțiile Secretarului General în raport cu organele de conducere a adunării parlamentare. Pe plan intern, prezintă o importanță decisivă raporturile pe care le are Secretarul General cu Președintele Adunării. Aceste raporturi pot fi analizate pe două planuri, și anume: a) raporturi oficiale, ce decurg din regulamente interne; b) raporturi de natură personală.

Cele mai importante raporturi sunt cele de natură personală, pentru că de ele depinde, de fapt, modul în care vor colabora cele două persoane. Relațiile existente între Secretarul General și președintele „său” influențează în decisiv rolul pe care secretarul îl poate avea¹³. Dacă între aceștia nu există o încredere deplină, o susținere reci-

¹² Ibidem, p. 155.

procă, o colaborare permanentă, o unitate de concepție privind activitatea parlamentară, rezultatele administrației parlamentare vor fi la un nivel scăzut, vina în acest caz purtând-o nu numai Secretarul General, dar și Președintele Adunării. Se mai impune a fi relevat un aspect: politica fără știință nu valorează nimic. Nu se poate cere președintelui unei adunări parlamentare – care este un om politic – să fie un specialist în toate domeniile, mai ales în dreptul parlamentar. Acesta este motivul pentru care serviciile de specialitate ale aparatului administrativ al adunărilor legislative sunt datoare să acorde asistență președintelui acestora pentru conducerea lucrărilor adunării respective. Secretarul General va coordona acordarea asistenței de specialitate, dar va rămâne imparțial și echidistant din punct de vedere politic. În acest fel, va câștiga încrederea atât a majorității parlamentare, cât și a opoziției. Un secretar general care „sprijină” grupul politic majoritar în detrimentul grupurilor aflate în opoziție va fi înlocuit la începutul fiecărei legislaturi cu o altă persoană, „agreată” de partidul parlamentar majoritar. Prin această schimbare, poate fi afectată în mod grav continuitatea activității administrative, cu repercusiuni asupra activității parlamentare propriu-zise. În schimb, dacă Secretarului General îi sunt impuse și respectate echidistanța politică și imparțialitatea, acesta devine un înalt funcționar de carieră, statutul său nedepinzând de schimbările politice ce pot avea loc în conducerea adunărilor legislative datorate alternanței la guvernare¹⁴. În Bundestagul german, Secretarul General al acestuia este consilierul principal al Președintelui, în special în probleme de aplicare și interpretare a procedurii parlamentare și a regulamentului¹⁵. În privința naturii activității secretarului general al adunărilor legislative, în aproape toate sistemele evidențiate, făcând excepție Camera Deputaților din Grecia și Senatul din Uruguay, funcțiile exercitate au un caracter tehnic administrativ și nu politic. Una dintre cele mai importante funcții ale secretarului general este aceea de consiliere a

¹³ A se vedea **Dirk Brouër**, *Le rôle de gestionnaire du secrétaire générale, Union Interparlementaire*, A.S.G.P., Santiago du Chili, 2003, p. 1.

¹⁴ Pe timpul întregii perioade de funcționare a Bundestagului – Camera superioară a Parlamentului R.F.G. – administrația parlamentară a acestei Camere a fost condusă numai de cinci secretari generali.

¹⁵ Ibidem, p. 2.

președintelui adunării parlamentare pe probleme procedurale și constituționale. Secretarul General trebuie să se concentreze pe problemele de natură procedurală pe care le ridică ședințele în plen ale Adunării. Deoarece atât forma cât și conținutul normelor procedurale, influențează rolul pe care îl joacă secretarul general, este foarte important ca el să participe activ la amendarea acestor norme. În mod formal sau informal, secretarul general, are dreptul să aducă în discuție probleme procedurale atât în fața Președintelui Adunării cât și în fața organelor parlamentare colegiale. Secretarul General are rol în gestiunea financiară dar și în materie de relații cu publicul. Referitor la controlul cheltuielilor, în ciuda diferențelor care există între sisteme, se poate afirma, ca regulă generală, că nu există organe specifice de control (interne sau externe), ci Secretarul General este acela care are responsabilitatea de a încadra cheltuielile făcute în limita fondurilor bugetare alocate. Astfel, acestuia, i se cere adesea să prezinte rapoarte periodice, de regulă la sfârșitul anului, asupra modului în care a cheltuit fondurile bugetare alocate Camerei respective. În ceea ce privește relațiile cu publicul, rolul Secretarului General este cu adevărat important. Un aspect important îl constituie petițiile trimise către adunarea parlamentară sau delegațiile de cetățeni care vin direct să poarte un dialog cu reprezentanții națiunii. Astfel, Secretarul General are un rol de coordonare a activității de studiu și analiză a petițiilor cetățenilor ale căror rezultate vor fi prezentate organelor de conducere ale Camerei sau comisiilor competente. Un alt aspect important al activității Secretarului General îl constituie problemele legate de securitate a persoanelor și a bunurilor și de menținere a ordinii în spațiile destinate activităților parlamentare. Asigurarea securității se realizează de regulă în coordonare cu poliția, de multe ori adoptându-se norme speciale privitoare la accesul și paza obiectivelor parlamentare.

Atribuțiile Secretarului General în relație cu administrația parlamentară. În statele occidentale, legătura dintre conducerea efectivă a administrației parlamentare și puterea politică nu se bazează pe obediența factorului administrativ față de cel politic, deși este numit de acesta sau cu contribuția sa. Din momentul numirii în funcție, Secretarul General devine un înalt funcționar public, având un statut permanent, el fiind echidistant și neutru din punct de vedere politic

față de reprezentanții partidelor parlamentare. Secretarul General reprezintă legătura între factorul politic reprezentat de Președintele Adunării sau, după caz, de biroul permanent al acesteia și administrația parlamentară. Nici un alt funcționar nu se situează atât de aproape de cei care exprimă voința legislativă sub forma legii, care este principalul instrument al politicii¹⁶

Ca șef și reprezentant al administrației parlamentare, secretarul general are atribuția de a conduce serviciile de specialitate însărcinate prin norme interne și cutume parlamentare să furnizeze asistență celor aleși de popor pentru ca aceștia să-și poată exercita mandatul. În condițiile în care Parlamentul intră în anumite raporturi constituționale cu alte autorități publice de natură constituțională, cum ar fi Guvernul și Șeful Statului, și Secretarul General al adunării parlamentare întreține raporturi administrative cu serviciile administrative ale autorităților publice menționate. De modul în care secretarii generali ai parlamentelor colaborează cu administrația guvernului, ori cu cancelaria sau cu alte servicii de specialitate care îl deservește pe șeful statului, depind, în ultimă instanță, raporturile constituționale dintre autoritățile menționate. Ca șef al administrației parlamentare, Secretarul General trebuie să se bucure de o reală autonomie în anumite probleme (angajarea personalului de execuție, conducerea departamentelor funcționale, administrarea spațiilor de interes parlamentar ș.a.). Sunt anumite domenii de activitate în care Secretarul General trebuie să țină seama de opinia factorilor politici (stabilirea listei de achiziții de bunuri și servicii, angajarea în posturi de conducere, investiții, politica de personal, diplomația parlamentară ș.a.). Este necesar ca prin regulamente interne să se stabilească cu exactitate modul de subordonare al Secretarului General, atribuțiile și, în mod special, instrumentele pe care le are la dispoziție pentru a-și îndeplini îndatoririle fără nici o imixtiune din partea factorului politic. Numai procedura de numire și de revocare din funcție a Secretarului General ar trebui să aibă un caracter politic. În rest, Secretarul General trebuie să beneficieze de un înalt grad de autonomie. Statutul său ar trebui să fie echivalent celui de ministru și să fie subordonat exclusiv Președintelui Adunării. În Senatul polonez, de pildă, Secretarul General al acestuia (cancelar) are rang

¹⁶ A se vedea **Constantin Sava**, op. cit., p. 55.

de ministru și este subordonat direct Mareșalului Senatului¹⁷. Marea majoritate a organelor legislative conferă Secretarului General dreptul de a reprezenta administrația parlamentară. Secretarul General dispune și de puteri largi în organizarea administrației parlamentare. Modurile concrete în care acest lucru se realizează variază de la o țară la alta, însă în cele mai multe cazuri Secretarul General are dreptul de a face propuneri către organele de conducere politică sau către comisiile specializate având o influență decisivă în stabilirea serviciilor parlamentare. Secretarul General este competent și în materie de management al personalului. Aici există diferențe clare între adunările parlamentare și între diferite țări. Dacă în unele cazuri Secretarul beneficiază de puteri autonome, începând cu selecționarea și până la revocarea personalului, în altele dispune de puteri limitate, care privesc numai eșaloanelor inferioare sau poate face numai propuneri în domeniu. Secretarul General este adesea împuternicit să numească, să revoce sau să desemneze personalul.

Rolul Secretarului General în cadrul administrației parlamentare din România. În România, instituția Secretarului General a cunoscut o evoluție asemănătoare celei care a avut loc pe plan mondial. Compartimentele din structura Secretariatului General al Camerei Deputaților au următoarele atribuții generale:

a) asigurarea asistenței de specialitate și întocmirea documentelor specifice pentru examinarea inițiativelor legislative în comisiile parlamentare și pentru dezbaterile acestora în plenul Camerei Deputaților sau în plenul celor două Camere, după caz; asigurarea informării și documentării membrilor Camerei Deputaților; asigurarea lucrărilor de secretariat pentru structurile Camerei Deputaților și ale Secretariatului General al Camerei Deputaților;

b) elaborarea propunerilor de asigurare a resurselor și distribuția acestora în conformitate cu hotărârile adoptate de Camera Deputaților și Biroul Permanent, precum și pe baza aprobărilor Secretarului General, în calitate de ordonator principal de credite, potrivit competențelor; gestionarea resurselor și exercitarea controlului utilizării acestora în conformitate cu prevederile legale;

¹⁷ Structura organizatorică a Cancelariei Senatului este stabilită de Cancelar. Tot acesta are dreptul de numire și revocare din funcție a șefilor compartimentelor de specialitate ale Cancelariei

c) administrarea spațiilor Palatului Parlamentului și asigurarea serviciilor auxiliare pentru buna funcționare a acestora.

Secretariatul General al Camerei Deputaților desfășoară următoarele activități principale:

a) asigurarea condițiilor pentru pregătirea și desfășurarea lucrărilor parlamentare;

b) fundamentarea necesarului de resurse financiare, materiale și umane și utilizarea lor, potrivit legii;

c) elaborarea propunerilor privind relațiile cu autoritățile publice, organizațiile interne și internaționale și executarea aprobărilor, potrivit competențelor;

d) exercitarea controlului intern;

e) administrarea bunurilor și a serviciilor auxiliare.

Activitatea Secretariatului General al Camerei Deputaților privind pregătirea și desfășurarea lucrărilor parlamentare se realizează prin:

a) pregătirea și asigurarea condițiilor pentru buna desfășurare a ședințelor Camerei Deputaților și ale celor două Camere, după caz; asigurarea evidenței proiectelor de lege și a altor documente care se supun dezbaterii Camerei Deputaților;

b) asigurarea asistenței de specialitate privind dezbaterile proiectelor de lege în plenul Camerei Deputaților sau în plenul celor două Camere, după caz; procesarea sau întocmirea proiectelor de lege, respectiv a legilor pe baza textelor adoptate de plenul Camerei Deputaților sau de plenul celor două Camere ale Parlamentului, după caz; ține evidența acestora;

c) asigurarea asistenței de specialitate pentru activitatea comisiilor parlamentare;

d) asigurarea asistenței de specialitate și a activității de secretariat a Biroului Permanent;

e) asigurarea informării și documentării pentru membrii Biroului Permanent, pentru grupurile parlamentare și comisiile parlamentare.

Activitatea de pregătire a lucrărilor parlamentare se îndeplinește de către Secretariatul tehnic în cea mai mare parte. Resursele financiare se asigură atât pentru structurile Camerei Deputaților, inclusiv pentru activitatea deputaților în circumscripțiile electorale, cât și pentru Secretariatul General al Camerei Deputaților. Fundamentarea necesarului de resurse financiare se îndeplinește de către: Direcția pentru resurse umane și salarizare, Direcția pentru achiziții publice, Direcția decontărilor pentru deputați, Direcția financiar-contabilă, Direcția generală

pentru dezvoltare și Direcția pentru informatică și comunicații. Secretarul General răspunde în fața celor 2 camere și a Biroului Permanent de modul în care își îndeplinește atribuțiile în asigurarea unei bune funcționări a serviciilor camerei respective. Astfel Secretarul General este abilitat să țină legătura cu președintele, cu mass-media în probleme privind activitatea curentă. Secretarul General este ordonator principal de credite, ia măsuri pentru aplicarea reglementărilor privind promovarea și angajarea în funcție a salariaților.

Concluzii. În toate adunările parlamentare autoritatea administrativă care conduce efectiv administrația parlamentară are o legătură specială cu partidul care deține majoritatea, fiind interlocutorul privilegiat al puterii. Cel care conduce efectiv serviciile care formează administrația parlamentară a unui for legislativ este secretarul general al acestuia. Legătura privilegiată care există între Secretarul General și majoritatea parlamentară trebuie înțeleasă, însă, prin raportare la conceptul de opoziție și la statutul acesteia în parlamentele statelor cu o democrație consolidată. În aceste state, între majoritate și opoziție nu există un climat tensionat, conflictual, așa cum din păcate mai este înțeles în unele state care au trecut de la un regim politic totalitar la un regim întemeiat pe democrația constituțională și pe principiile statului de drept. Dacă în urmă cu câteva decenii rolul Secretarului General în cadrul administrației parlamentare a fost subestimat, în ultimii ani se consideră că Instituția Secretarului General este apreciată și i se acordă importanța corespunzătoare în cadrul activităților parlamentare. Competența profesională a Secretarului General a evoluat de la responsabilitățile tradiționale legate de îndeplinirea atribuțiilor de consiliere a președintelui adunării pe probleme de natură parlamentară și constituțională la cea de conducător al unei administrații complexe. Uneori, intenția de a avea o administrație parlamentară cât mai stabilă, este adesea minată de caracterul imprevizibil al Parlamentului însuși. Toate acestea fac necesară elaborarea unui ansamblu comun de reguli de comportament care să constituie fundamentul unui cod de conduită a secretarilor generali, pentru o abordare general valabilă a rolului administrativ și managerial pe care aceștia îl îndeplinesc în cadrul propriilor parlamente¹⁸.

¹⁸ A se vedea **Constantin Sava**, op. cit., p. 182.